

Aanzet tot Visie en Beleid Geothermie Pijnacker-Nootdorp

Waar gaat het ons om?

In één regel samengevat:

‘Betere (=meer toegankelijke) informatie over en regeling voor de veiligheid van omwonenden en de verdeling van lasten en lusten’ (omgevingsbelang centraal) bij het gebruik van geothermie.

Oogmerk: *“Iedereen in onze gemeente moet blij kunnen worden en blijven van aardwarmte.”*

Aanpak: *“Met respect voor elkaar en het samen naar ‘de omgeving-optimale oplossingen’ zoeken, deze overeenkomen en ze waarmaken.”*

Vanaf 2 december 2021 tot 13 januari 2022 lag het ontwerp-instemmingsbesluit over de warmtewinningsplannen voor de geothermiebron van Duijvestijn (aangeduid Pijnacker-Nootdorp V (PN V)) ter inzage. Vanaf 17 december 2021-27 januari 2022 die van Ammerlaan (PN IV).

Hierdoor kwamen wij er voor het eerst achter wat er zoals speelt op het gebied van geothermie in onze gemeente. Het nodige spit en speurwerk volgde daarop om ons blikveld nog wat verder uit te bouwen en te verhelderen.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is de bevoegde instantie voor deze geothermiebronnen. Zowel qua exploratie als initiële vergunning als voor het warmtewinningsplan (exploitatie) van een geothermiebron. Ook de gemeente dient hen daarbij van advies.

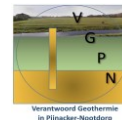
Tot dusver is de rol van de gemeente te terughoudend in de richting van EZK en ook haar eigen burgers. De gemeente behoort daarin duidelijker zichtbaar te worden en eenduidiger op te komen voor al haar burgers, zowel qua adequate en transparante informatieverstopping als qua belangenbehartiging.

Van onze overheid verwachten we dat ze zich daarbij altijd houdt aan de Algemene Beginselen van Behoorlijk bestuur:

1. Volgens het zorgvuldigheidsbeginsel moet de overheid een besluit zorgvuldig voorbereiden en nemen.
2. Volgens het motiveringsbeginsel moet de overheid een besluit goed motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.
3. Volgens het rechtszekerheidsbeginsel moet de overheid haar besluiten zo formuleren dat de burger precies weet waar hij aan toe is en wat de overheid van hem verlangt.

Naar de mening van de Initiatiefgroep Verantwoord Geothermie Pijnacker-Nootdorp (VGPN) en ook die van de indieners van een aantal zienswijzen voldoet het nu voorliggende ontwerpbesluit daar nog onvoldoende aan. Dat blijkt bijvoorbeeld al uit het feit dat de overheid enerzijds benadrukt goed te communiceren met de omgeving en anderzijds het zelfs niet nodig acht (zowel gemeente als EZK!) een informatieavond o.i.d. te organiseren om de betrokken inwoners actief voor te lichten. Daarnaast zijn er diverse inhoudelijke inconsistenties tussen de adviezen van deskundige instanties en het ontwerp-instemmingsbesluit. Dat gebeurt zonder nader beargumenteren waarom van adviezen wordt afgeweken en welke consequenties dat heeft voor de veiligheid van de omwonenden en het milieu. Voorts blijft de burger altijd zelf belast met het aantonen van een oorzakelijk verband tussen eventuele schade en de warmtewinning. En we weten waar dat in andere situaties toe heeft geleid (Groningen, Twente etc.).

Zonder voldoende aanpassingen in de ontwerp-instemmingsbesluiten (scherper omlind ‘wat wel en niet mag en kan’ en ook: ‘wat moet’) en completere randvoorwaarden (veiligheid borging, schade-ontzorgen, informatie transparantie, adequate verantwoording, medezeggenschap, meedelen, met de omgeving overeengekomen maatschappelijk verantwoord gebruik en spelregels bij de exploitatie van de natuurlijke

hulpbron 'aardwarmte' onder onze voeten en hoe te handelen bij incidenten) achten wij deze gunning onzorgvuldig en onvoldoende onderbouwd. Daardoor zullen ze geen draagvlak en vertrouwen van ons als betrokkenen in de omgeving verdienen en krijgen.

In de afgelopen 6 weken is ons ook duidelijk geworden dat er een structureel beleidskader '*lokale aardwarmtewinning*' dient te komen. Dat moet dan gaan over de maatschappelijk relevante aspecten van de aardwarmte-exploratie en -exploitatie in onze gemeente en het dient goed aan te sluiten op het beleidskader van de centrale Overheid. Nu missen wij beiden en onze inwonerinbreng is en was minimaal! Maar het gaat wel over onze omgeving, en dat zonder ons er voldoende en passend bij te betrekken.

Wij en vele anderen met ons zijn onaangenaam verrast door de publicatie van het ontwerp-instemmingsbesluit over het aardwarmtewinningsplan van beide geothermiebronnen in onze gemeente.

Naar onze mening is een goed voorbeeld van hoe geothermie-ontwikkeling wel in nauwere samenspraak met de inwoners kan worden vormgegeven hoe het in Nieuwegein verloopt/ is verlopen.

We verwijzen korthedshalve naar het voorbeeld van Nieuwegein (https://www.ban-groep.nl/Visie_aardwarmte_bewoners_230220.pdf) dat reeds diverse aanknopingspunten geeft en dat nog met diverse andere aandachtspunten kan en moet worden aangevuld om completer dekkend te zijn. Ook de rapporten van het Staatstoezicht op de Mijnen, de Nationale Rekenkamer en andere instituties bieden meerdere behartigenswaardige aandachtspunten die eveneens in het decentrale beleid behoren te worden verwerkt en daarmee kunnen bijdragen aan een verantwoorde inbedding van aardwarmte als een ons allen passend te benutten energiebron in onze woonomgeving met draagvlak van de bevolking.

Wij verwachten van zowel de centrale en lokale overheid dat ze hieraan tijdig nader vorm en inhoud geven. Wij gaan daarbij uit van een aanpak waarbij veel meer aspecten worden meegenomen dan uitsluitend het risico. Dit volgens de integratiegedachte zoals uitgewerkt in de Omgevingswet en daarbij tegelijk voorzien van een zorgvuldige participatieprocedure die de daadwerkelijke samenleving-inbreng afdoende borgt. Centrale en lokale overheid vullen dat beide afzonderlijk in (altijd elkaar aanvullend) en borgen daarbij niet alleen het consistent zijn, maar vooral ook in de kwaliteit ervan, de inwonerinbreng en zo vervolgens ook: het draagvlak. Alleen op die manier realiseren we een optimaal gebruik van de natuurlijke hulpbron aardwarmte (lokaal gewonnen) op een wijze die ons allen past en tegelijk ook ons allen voordelen oplevert.

De Initiatiefgroep Verantwoord Geothermie in Pijnacker- Nootdorp (VGPN)¹

Harry Hendriks
Johan Molenbroek
René Veger

Januari 2022

---

¹ **De Initiatiefgroep Vertrouwd Geothermie in Pijnacker-Nootdorp**

Website: <https://bewonersverenigingdelfgauw.nl/verantwoorde-geothermie-aardwarmte/>

E-mail : infovgpn@gmail.com

Disclaimer: wij beogen in het belang van de inwoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp zo zorgvuldig en volledig mogelijk van advies te zijn. Wij doen dit naar beste weten met geen ander belang dan van een mede-inwoner. Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest. Gebruik en/of verspreiden van informatie is geheel uw verantwoordelijkheid.